

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDUS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Megnyitották a Népszövetség teljes közgyűlését

Táviratok jelentik, hogy a bánati és erdélyi telepések ügyében a Népszövetség öt tagjának tanácskozási ülése után döntött. Huszonháromezer lelei kártérítést fogadott el a Népszövetség a kisajátított földekért. Lapunk hírének helyén kifejtjük, hogy milyen nagy összeg. De a tanácskozás a táviratok szerint, azért tartott ilyen rövid ideig, mert a román kormány képviselője már előzetes egyeztetett megbeszélést a kisebbség tagjaival és így — ha a Népszövetség határozata nem is kielégítő — mégis azt bizonyítja, hogy szó nélkül nem tért napirendre a telepések panasza felett, hanem legalább kompromisszumra vitte rá Titulescu követeket.

A bukaresti sajtó, mint a román kormány nagy diadalát ünnepli a kompromisszumot. Fájdalmasan jellemzi a magyarság helyzetét, hogy saját kormánya alattvalóinak rovására arat sikereket. De ha valóban a telepések nem is érték el, hogy földjeiket megszerezik, mégis elérték azt, hogy a pártokat kerekén nem utasították el. Ez reményt nyújt arra, hogy a Népszövetség a további kisebbségi panaszok ügyében sem fog egyoldalú álláspontra helyezkedni, hanem legalább is a kompromisszum megoldást fogja keresni, ha a román kormány dezavualni nem akarja. Nem kizárja Románia egyetlen polgára sem saját jogainak vereségét a nemzetközi fórumon, csupán annyit óhajt, hogy a kormányt a Népszövetség jobb belátásra vegye rá és bírja arra, hogy itthon keresse velünk a kisebbségekkel a meg egyeztetést, a megbékélést, jogunk respektálását és ezzel elkerülje, hogy a Népszövetség a mi itthoni dolgainkba beavatkozzék.

Elvégre sokkal kellemesebb a kormánynak, ha saját polgáraival jut megértésre,

mintsem külföldi tényezők előtt hadakozni saját alattvalói ellen és végül kompromisszumot legyen kénytelen mégis kötni.

Az erdélyi telepések ügye felett a népszövetségi tanács mindössze öt percig tanácskozott és a tanácsülés után Chamberlain angol külügyminiszter megjegyezte, hogy Titulescu nagy beszéde nem változtatott a tanács előzetes megbeszélésein, annál is inkább, mert

a tanács tagjai a felhozott adatokat az iratokból már megismerték.

A népszövetségi tanács tárgyalásából nagy érdeklődést keltett a Mossul-kérdés, amely tudvalevőleg Törökország és Anglia között keltett konfliktust.

Osztatlan érdeklődés középpontjában áll itt az a kérdés: mi lesz Ausztriával? A szakértői vélemény szerint Ausztria életképes. Valószínű, hogy az ellenőrzés jövőre megszűnik, még pedig olyképpen, hogy a kontroll fokozatos megszüntetése 1926. január 1-én veszi kezdetét és 1926. július 1-én Zimmermann népszövetségi főbiztos eltávozik Bécsből. Szó van azonban arról is, hogy a főbiztos egy új népszövetségi delegátus pótolná, akit hatáskör nélkül, kizárólag megfigyelő szereppel a legfőbb osztrák számvétséghez osztanának be.

A garanciaszerződésről, amely az antant-országok határait biztosítaná Németországgal szemben, Briand és Chamberlain már eddig is folytattak megbeszéléseket, de arról, hogy Stresemann német külügyminisztert mikorra hívják meg, csak akkor fogják dönteni, ha a jogi szakértők londoni tárgyalásának anyaga már előttük fekszik. Egyébként a garanciaszerződés tekintetében optimista fölfogás uralkodik és biztosra veszik, hogy

Németország a következő ülésszak alatt belép a Népszövetségbe.

A biztonsági tárgyalásokkal kapcsolatban egy egészen új kísérlet is bontakozik ki a háttérből, amely Chamberlain külügyminiszternek, aki csak a nyugati határok biztosítását kívánja, nem valami kellemes. Arról jutottunk, hogy a

kisantant francia támogatással a garanciaszerződés kibővítését fogja kívánni a maga javára.

E pillanatban ez ugyan még nem aktuális, mert most minden figyelem a hétfői népszövetségi közgyűlés felé fordul, amelyen 36 nemzet delegációja jelent meg úgy, hogy a reformáció nagytermében az újságírókkal és a hallgatósággal együtt majd 2000 ember szorongott. Közöttük egészen biztosan nem a patialai maharadzsa volt a legérdekesebb mesés kincseivel, hanem az az egyszerű amerikai özvegy, akinek férje háborút nyert, békét diktált és megteremtette a Népszövetséget. Ez Wilson özvegye.

Nagy átalakulás Biharmegye szervezetében

A vármegye fogja szedni az állami egyenes adókat — Januártól a megye redezi az állami intézmények dologi kiadásait

A vármegye házára rendelet érkezett, amelynek értelmében

1926. január 1-től az összes igazságügyi hivatalok és tanfelügyelőségek, csendőrségek dologi kiadásait a vármegye tartozik fedezni.

Ez az egy mondat hét-nyolcezer lelei kiadást jelent. A dologi kiadásokhoz tartozik ugyanis az összes igazságügyi hivatalok: tábla, törvényszék, járásbírók, ügyészség összes helyiségeinek karbantartása, berendezése, fűtés, világítás, kioldások el látása, esetleges házber. fizetése, csendőrségi lakikanyák karbantartásához a személyzet fizetése.

Az igazságügyi reszortnál csupán évi hárommillió leit jelent ez a kiadás. Tehát összesen legalább is 7—8 millióval kell fel emelni a vármegye költségvetését.

Kezdetben ez az összeg sem volna elcseggő, mert a kir. ügyészség máris panna-

szol, hogy a régi, közel száz éves épület omlófélben van. A cellák általában az összes helyiségek egészségtelenek. Az ügyészség s vizsgálóbírószobái is teljes átalakításra várnak, modernebbé, levegősebbé, világosabbá kell tenni, mert egészségtelenek. Az ügyészségi fogház pedig egyenesen halált jelent a gyengébb szervezetű emberekre. Egyik vizsgálóbíró számos embert azért helyezett szabadlábra, mert azt tapasztalta, hogy erős egészséges szervezetű emberek is néhány hónap alatt vértelenek lesznek, tönkremennek fizikailag, különösen a tüdőbajra hajlamosok hamar megkapják a tüdővérszt a fogház dohos, rossz levegőjében. Még 1910-ben szó volt a fogház teljes lebontásáról.

Sovrea Valér vezető kir. ügyész már is szorgalmazza az ügyészség alapos renoválását, ami nagy összegbe fog kerülni.

Az a kérdés most már, hogy a vármegye honnan veszi a jövő évi költségvetését.

nek ezt a hatalmas összegét. Erre nézve még nem érkezett rendelkezés a kormánytól. Ertesülések szerint az van tervbe véve, hogy az összes egyenes adókat a jövő évtől kezdve a vármegye szedje be, csak egy bizonyos meghatározott összeget szolgáltat be az államkincstárba. Vagyis megfordítják a mai helyzetet, amikor az állam szedi az adót, s ő adja a fedezetet a megye fenntartására.

Ha nem az államkasszába fognak befolyani az állami adók, hanem a megye szedi be, s ő fog fenntartani minden állami intézményt, a jelenlegi 2 millió 900 ezer szubvenció helyett még legalább 7—8 millióval fel kell, hogy emelje költségvetését, olyanformán, hogy a mostani 14 millió helyett legkevesebb 18 milliót fog jelenteni. A vármegye tisztviselői kar létszámát is tetemesen gyarapítani kell, óriási apparátusra van szükség a nagy munka elvégzéséhez. Több százmillió adó vezetése és elszámolása végett át kell szervezni egészen a vármegyházát, mert hiszen a pénzügyigazgatóság dologi kiadásait is a megye fogja fedezni.

Eddig, mint mondtunk, még csak az első rendelet érkezett le, amely az igazságtűgy, csendőrség s taniügyelőségek dologi kiadásainak ellátását bizza a megyére és most dolgoznak a miniszteriumban a kersztűvitel módozatai felől.

Országos vásár

Az országos vásár tarka elevonsága ömlött el tegnap Nagyvárad háziorai között. Kora hajnalban a markhavásártéren s a nagygyűléstér szűkerei száza foglaltak helyet. A vásár két napig tart. A vásár mérlegét egyelőre még nem lehet megállapítani. Annyi azonban már is bizonyos, hogy meg sem közelíti sem a múltévi, sem az állatvásár a régi nagy nagyvárad vásárokat. Az árak tegnap reggel még tulhajtottak voltak. A gazdaságosok most szerzik be fél szűkségleteiket, de nagy választék nincs. A legkeresettebb cikk a paradicsom, káposzta, retemény olyan drága, hogy például a paradicsom a múlt heti piaci árához 4 lejhez tegnapra kétfélével ugrott. Hasonlóan a káposzta is. Mára bizonyára esni fognak az árak.

Az állatvásártéren is csak ma lehet megállapítani a mérleget.

Az iparosok részén nagy a forgalom, de aránylag kevés a vétel. Az asztalosok új stílusú bútorokat állítottak ki. A régi egyszerű faanyagú bútorzatot a festéssel, díszítéssel, esztétizáló díszítésekkel igyekeznek tehetősebbé tenni. A gubások, szűrésők, kocsokosok sátraiban is nagy a forgalom. De a parasztság zöme inkább csak tapogatózik az árak felől. A sátrak zsúfolva reoével, azonban alig van eladás. Az eredmény tegnap délig minden vonalon elég szegényes és delutánra s a mai napra várják a vásári rend kifejlődését.

Általában magasra tartják a termelők az árakat s ez lankasztja a vásárt. A zűdségpiacra ennek dacára a közönség nagy forgalmat csinált, mert a gazdaságosok közül a tehetősebbek azért, nehogy elcsusszan a félre való oltevés lehetőségeitől, alku nélkül megfizetik a kívánt árakat s így a szegényebb osztály kénytelen bevárni az árak esését.

A Magyar Párt ma fog dönteni a kamarai választások felett

A kormány ki akarja nevezni a kolozsvári kamara tagjait

A tizenkettedikén megejtendő kereskedelmi és iparkamarai választásokra erősen folynak az előkészületek úgy Nagyváradon, mint az ország minden nagyobb városában. Amíg Kolozsváron, de más városban is a kandidáló-listát már részben elkészítették, addig Nagyváradon tisztázatlan a helyzet a jelöltekkel illetően. Beszélünk a választási előkészületeket illetően Fried János dr.-ral, a Csarnok főtitkárával, aki a következőket jelentette ki:

— A román jelöltek nevét tartalmazó listát még szombaton kellett volna megkapnunk Barbu Romulusz Kereskedelmi és Iparkamarai elnök úrtól, azok azonban nem jutottak el hozzánk. Ennek egyedüli oka pedig az, hogy Szatmár és Máramaros-sziget még nem tudott elkészülni a jelölésekkel és listáikkal ezideig még nem küldték be. Ugy tudom azonban, hogy hétfő estig, vagy legkésőbb kedd reggelig azok kezeink között lesznek és nyomdán utána mi is megadjuk a jelölést.

Beszélünk Mónus Ferencel, az Ipartestület elnökével is, aki kijelentette, hogy még szombaton Órás László és Robitssek Mór társaságában íentjártak Regman Miklós dr. prefektusnál, aki ismételtén csak ama óhajának adott kifejezést, hogy békés megegyezéssel és a közös érdek összehangolásával történjenek a jelölések.

Kolozsváron a jelölő-listát a gyárpár képviselői és a kisipari reprezentánsai már elkészítették a paritás elvének teljes érvényesítésével.

A tizenhat jelölt közül nyolc román, nyolc pedig kisebbségi, nyolc nagyiparos, nyolc jelölt pedig a kisipari kategóriákba tartozik. A paritás elve a kisebbségek között is érvényesült, mert a jelöltek közül négy keresztény, négy pedig zsidó. Politikai pártállások szerint viszont a többségi jelölteknél érvényesült a paritás, mert a kandidáltak közül négy a kormány-párthoz, illetve a kormányt támogató politikai párthoz tartozik, négy pedig ellenzéki politikai pártállású. A listát egyébként az összes számbajelölhető szempontok figyelembevételével állították össze és a jelöltek kivétel nélkül hivatott reprezentánsai a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara működési területén az ipari érdekeknek. Azt az egyetemes állásfoglalást, amely a jelölő-lista összeállításánál a gyárpár és a kisipar képviselői között érvényre jutott, honorálni kívánja a kormány is, amely az ipari osztálynál nem kívánja alkalmazni a kereskedelmi és iparkamarák ujászervezéséről szóló törvény 11. szakaszát, hanem szabad lefolyást enged a választásnak és nem él a kinevezés jogával.

Amilyen egyöntetű volt a jelöltek számolyára vonatkozó megállapodás Kolozsváron az ipari osztálynál, éppen olyan zavaros a helyzet a kereskedelmi csoportnál, amelynél a különböző kategóriák és kereskedelmi gazdasági szervezetek között létrejött paktumot a kormány beavatkozása és a kinevezés tervezett alkalmazása teljesen felbototta. A kolozsvári kereskedők körében ugyanis — mint onnan értesülünk — érthető megdöbbenést váltott ki a kormány azon határozása, hogy az igazgatótanács kereskedőtagjainak felét kinevezi és csak a maradék 12 tagsági helyre rendel el a választást. A választás egyes kategóriáknál csak illuzórikus és ténylegesen nem valósítható meg, mert például az V. csoportban, ahol csak egy tagsági hely kerülne betöltésre, ezt a helyet kinevezés után a kormány saját emberével töltötte be. Az V. csoport tartozó választókat tehát a kinevezéssel a kormány megfosztotta választói jogosultságuk gyakorlásától. A II. és a IV. csoportban pedig csak egy-egy tagsági hely kerülhet a négy mandátum közül választás útján betöltésre.

A nemzeti-párt kolozsvári tagozata e lyves akcióra készül a kamarai választásokkal kapcsolatban és a kormány kinevezési rendszere ellen.

Bukarestből jelentik: A kereskedelmi kamarai választások alkalmával a kereskedők vasárnap két helyen is gyűléseztek. Dacia nagytermében az egyesült szindiktus, a Liedertafelben pedig a Siatal Negotorese tartott gyűlést, amelyen megvitatták a helyzetet. Itt a vita igen szenvedélyes és egy Petre Toma nevű kereskedőt inzultáltak is. A rendőrség közbelépése mentette csak meg a súlyosabb támadástól.

Kolozsvárról jelentik: Tegnap ideért zett Mazah Augustin kereskedelmi ügyelő, aki magával hozta a kereskedelmi ügyi miniszter rendeletét, amely szerint a kamara 20 tagsági helyére a törvény 10 §-a alapján a miniszter román tagokat nevez ki. Ahogy ennek a híre elterjedt, a Siatal Negotorese, amely éppen akkor ülést tartott, elhatározta, hogy a Kolozsváron tartózkodó Chirculescu minisztert informálni fogják a helyzetről. A miniszter a kereskedők küldöttségét a vármegyházán fogadta, ahol előbb már felhívták Banescu és Le egyetemi tanárokat, akik a kolozsvári liberális-párt vezetői. A kereskedők kívánságára a miniszter meghallgatta, ezután kijelentette, hogy minden valószínűség szerint Constantinescu Tancred kereskedelemügyi miniszter tévesen informálták és biztosította a kereskedőket, hogy a miniszter vissza fog vonni ezt a rendeletet. Ezután a kereskedők a liberális-párt bevonásával összeállítottak a jelölő-listát, amelyet átadtak a miniszternek.

Kolozsvárról jelentik: A Magyar Pártnak a kereskedelmi és iparkamarai választásokon előlagalando álláspontját nagyban befolyásolja a legutóbbi sérelmes intézkedés. Ugyanis, hogy a magyar bankok és kereskedők ellensúlyozzák, a leghetehetlenebb beosztásokat rendelték el a kategóriák összeállításánál. Így a bankok kategóriájába a szabómestereket és a bőriparosokat osztották be. A Magyar Párt ez ellen a fogás ellen a leghatározottabban tiltakozik és a holnapi gyűlésen határozzák el, hogy ilyen körülmények között részt vegyenek-e a választásokon, vagy sem?

Flanell és barchend újdonságaink megkezdtek LEITNER MÁRTON R. T.

Atlantic mozgó

6 és 9 órákor

Apollo mozgó

3, 5 és 7 órákor

Sláger

Ma, kedden először

Sláger

Nanon

Társadalmi dráma 8 hosszú felvonásban

XIV. Lajos tündöklő és pompázó kora.

Egy porleány tüneményes karrierje.

A főszerepben: **Eszterházy Agnes grófnő**
és **Harry Liedtke**

Nagy református ünnep Élesden

Röviden megemlékeztünk már arról, hogy Élesden a református társadalom nagy harang-ünnepét rendez. Erre most a következő meghívót küldték szét:

Isten dicsőségére öntetett új harangunk-
felváltása alkalmából mi, az élesdi református
egház 1925. évi szeptember hó 20-án öröm-
ünnepet ültünk, melynek áldását szívesen osztjuk
magunk a velünk érző jó lelkekkel. Hívunk annak
okért ez ünnepélyes alkalomra minden népe-
ket „Jöjjetek, örvendezzünk az urnak. Men-
télbe hálaadással, vigadozzunk neki zen-
gézésekkel!” Atyafiságos szeretettel: Az
Élesdi Református Egyház.

Az ünnep rendje. I. rész. I. Délelőtt fél 10
órkor tisztelgés az egyházkerület és egyház-
ügye vezetősége előtt az egyházi tanácssterem-
ben. Az üdvözlő beszédet tartja Dr. Ujfalusi
Sándor úrvédpresbyter, válaszul Sulyok Ist-
ván püspök. II. 10 órakor templomi istentiszte-
let melynek lefolyása a következő: 1. Közének:
Terjed zeng dicséretünk... 2. Mindenható
István... (98. dics. 1. 4. vers.) 3. Harang-
ünnep imádságot mond Sulyok István püspök. 4.
Zsoltár (Gluck Kristóftól) éneklő a vegyes kar.
5. Rédekál és utómát mond Tarnóczy Lajos es-
p. 6. Ima, éneklő a vegyeskar. 7. Harangbe-
széd történetét ismerteti Vadai Béla lelkész.
8. Közének: LXV. Zsoltár. 1. 3. verse. Déli 1
órkor közeled az Erzsébet-szálló nagyerme-
ké. A közeledre elő lehet jegyezteni a lelke-
szhivatalnál és Nagy Imre igazgatónál az Éles-
di Bank helyiségében szept. 12-ig.

II. rész. III. Délután fél 4 órakor templo-
mistentisztelet a következő sorrenddel: 1. Jó-
Szent Lélek Ursten. 2. Menyben lakó én
nem (1. 2. vers.) 3. Beszéd. Tartja dr. Kec-
sényi István kolozsvári ref. theol. tanár. 4.
Énekel dr. Gellérth Sándor margittai ügyvéd, e.
ügyész. 5. Szaval Szabó Lajos ref. s. lelkész.
Énekel dr. Gellérth Sándor. 7. Szaval V. Ko-
s Lajos tóti ref. lelkész, énekel kiséri dr.
Gellérth Sándor. 8. Záróének: Dicséret, dicső-
E. Este fél 9 órai kezdettel az Erzsébet-szálló
gyertmében. Belépődíj: Személyjegy 20 lei,
lakó (3 személyre) 50 lei. Szentelje meg
munkát az Égek Ura!

Dorian filmszínház

5 7. és 9 órakor

Ma, kedden

Honore de Balzac
regénye

Az örök tűz

A főszerepben:

Norma Talmadge

és

Adolf Menjou

8 nagy felvonás

Ezenkívül az aradi
mintavásár.

Jön Jön

HARRY PIEL

fegnagyobb filme

Emberek és álarcok.

Vásznakat, chiffonokat megbízható minőség-
ben LEITNER MÁRTON R. T.-nál vehet.

Babakelengyét izlésesen készít a
FISCHER-szalón Str. Haşdeu (Hármas-u.) 10

Eltemették a meggyilkolt Kiss Gyulát Szenzációs fordulat a nyomozásban — A gyil- kos borzalmasan megcsonkította áldozatát

Harmadik napja, hogy a nyomozás folyik a meggyilkolt Kiss Gyula gyilkosa után, mindmostanáig eredmény nélkül. A rendőrség nyomozását Ghisoiu inspektor és Borodi György komizsárus vezeti. A rendőrség minden rendelkezésére álló eszközzel nyomoz, de a legnagyobb baj az, hogy ezek a rendelkezésére álló eszközök bízhatatlannak szegényesek.

Nincs kocsi, vagy automobil, amelynek segítségével a tanukat el lehetne hozni a ki-
hallgatásra és nincs elegendő alkalmas nyo-
mozó sem. Nem lehet értékelni azt a munkát,
amit Ghisoiu inspektor és Borodi komizsárus
végeztek, sőt mi, akik a nyomozás minden
ténykedését az első pillanattól szemmel kísér-
jők, állíthatjuk, hogy az eddigi eredmény ki-
zárólag nekik köszönhető! Hogy pozitív ered-
ményt eddig még nem értek el, jórészt annak
tulajdoníthatjuk, hogy az első pillanatban
rossz irányban indult a nyomozás. A rendőrség
az első jelentést úgy kapta, hogy öngyil-
kosság történt. Ez a legszörnyűbb tévedés,

mert el lehet-e képzelni, hogy valaki
a saját nyakát szinte átfűrészezi?

Az orvos az első pillanatban konstatálta a
gyilkosságot, de akkorára már letaposták az
egész környéket és nyom nem maradt.

A «Nagyvárad» munkatársa ott volt az
orvosi vizsgálat alkalmával az orvos mellett és
világosan emlékszik a következő párbeszédre:

Valaki az orvos mellett megszólalt:

— Azt beszéljük, hogy a hasa is meg van
szurva!

Mögötte egy ideges hang felelt:

— Hogy beszélhet ilyet, hiszen akkor vé-
res lenne a ruhája és át lenne szakítva.
Lehet, hogy ez a beszélgetés a zűrzavar-
ban, ami ott akkor volt, az orvost is befolyá-
solta, mert a hulla testét nem vizsgálta meg és

csak délután 4 óra után, a boncolás
alkalmával látták meg, hogy az áldozat
borzalmasan meg van az altestén cson-
kítva.

Ez a felfedezés természetesen befolyá-
solta a nyomozást is, amely előbb rablógyilkost
keresett. Mi az első beszámoló cikkünkben,
az után a nyomozás után, amit munkatársunk
a rendőrségtől függetlenül folytatott, ezt írtuk:

... «nem valószínű azonban, hogy is-
meretlen ember rablási szándékkal tá-
madta volna meg a kopott, rongyos
kis asztalossegédet...»

Azt tehát bizonyosra vettük, hogy a gyil-
kosságnak komplikáltabb háttere van és mi
már akkor más irányban haladtunk. Nekünk
adott igazat a délutáni felfedezés, hogy az ál-
dozatot teljesen megcsonkították.

Az első nyom, amelyen elindultunk, a leg-
kézzelfoghatóbb volt, öv. Nagy Jánosné tanu-
vallomása. Ő lakik legközelebb a gyilkos
színhelyéhez. Nagyné éjféli után zajra ébredt
fel. Futó lépteket hallott és egy ember han-
gosan kiáltotta:

— Hiába szaladsz, ügyis elérünk.

Erről tehát azt lehet feltételezni, hogy
többen üldözték a gyilkost. Ötvegy Nagy Já-
nosné kinézett az ablakon, de már nem látott
senkit, mert a tutók messze jártak. Ezután még
hallott zajt, kutyauagást, de azután csend lett.

A másik közvetlen tanu öv. Béres Sán-
dorné. Éjféli után ezek is hallottak futó lépé-
seket és zajt, de ők sem mertek kinézni. Bé-
resné még azt is mondta valakinek, hogy

«én már éjszaka három órakor tudtam
a gyilkosságról.»

Természetes, hogy erre a nyilatkozatra
azonnal a rendőrségre idézték, hogy kihall-
gassák, de beidézték egy Kiss József nevű
cigánymuzsikus is, aki éjféli három óra tájban
ment Béresnéhez. A kombináció bizonyosan
az volt, hogy az éjszaka 3 órakor érkező Kiss
tudhat a gyilkosságról, vagy részes lehet benne
és ettől értesült Béresné.

A rendőrség nyomozásának, illetve ki-
hallgatásainak eredményéről nem tudunk, de
a magunk szerelte információk alapján szük-
ségesnek tartjuk tudomásukra hozni, hogy

Béresné — szomszédai állítása sze-
rint — nem normális és gondolkodási
zavarok sürin állanak be nála,

a vallomását tehát ilyen szempontból is érté-
kelni kell.

A második feltevés Zsurkucz János
bűnössége. Az események összefüggése
súlyosan terhelő Zsurkucz ellen. Ez ugyanis a
rendőri kihallgatásra — dacára, hogy beidé-
zték — nem jött el. Amikor lovasrendőrök
mentek érte, két ízben is menekülni próbált.
(Ezt ő azzal indokolta, hogy katonaszökevény
és ezért félt a hatóságoktól.)

Az tény, hogy Zsurkucz péntek este még
katonaruhában volt. Szombaton a villamos-
vasúti műhelybe munkásruhába ment el.
A feleségétől tudjuk, hogy Zsurkucz a kato-
naruhatát éjszaka, mikor hazaérkezett, levetette.
Utólag látták, hogy

a katonasapkáján tíz odafröccsent vér-
csepp van, a katonablúzán elől egy vért-
folt van és a blúz jobb ujjá alól, körös-
körül véres.

Zsurkucz felesége még azt is elmondotta,
hogy az urának sáros volt a kabátja. Reggel
korán felkelt és nagy gonddal kikéfélt a
kabátot.

Egy másik terhelő adat, hogy Zsurkucz
még a Kargerben kétszáz lelt kért kölcsön
Kiss Gyulától, ezt a pénzt elköltötte, mégis,
mikor haza ment, százhuszonhat lelt
adott oda a feleségének. Honnan vette ezt
a pénzt?

Zsurkucz dacára annak, hogy a rendőrsé-
gen behatárolt kikérdezték — amint értesültünk

Hoffós uridivat üzlet

Költözködés
miatt raktá-
ron levő ösz-
szes árukat
minden elfo-
gadható ár-
ban elárusi-
tom. Feltűnő
olcsó árak!

Hoffós uridivat üzlet

Nelőtt **BUTORT** vásárolna, **DANIBERG és WALDNER** butornagyáruházát
tekintse meg Wallerstein Ferenc Utóda Str. Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 19. sz. 1968

— nem hajlandó beismerni, hogy ő volna a gyilkos.

Az egész ügyben csak az hat zavarólag, hogy Kiss egy Varga Mihály nevű dúsgazdag birtokossal hamarabb elment a Kargerből, mint Zsurkuczék, akik Galambos és Lorencz állítása szerint azután még két liter bort megtitakolt, tehát egy félóra addig eltelt.

Terhelő körülmény az, hogy Zsurkucz azt állítja, hogy már éjszaka félkettőtől odahaza volt, viszont a felesége szerint csak éjszaka három órákor jött haza. Hol volt tehát félkettőtől háromig?

Ebben az időben történhetett a gyilkosság is.

A körülmények itt súlyosan összejátszanak

Bosszúból történi a gyilkosság?

Egyik igen nagy lehetőség még az, hogy szerelmi ügyből eredő bosszúból történt a bűntény, vagy kéjgyilkosság áldozata lett Kiss Gyula. Ebben az irányban is nyomoztunk.

Kiss szülei és a szomszédok is azt állítják, hogy Kiss Gyulának állandó barátja nem volt. Több leánnyal jóban volt. Legutóbb egy K. Mariska nevű leányt el akart vinni a bálba. Egy sem volt azonban vele — az eddigi megállapítás szerint olyan viszonyban, hogy emiatt meggyilkolták és megbecstelenítették volna. Ezt azonban mi most még nem állapíthatjuk teljes határozottsággal és nem lehetetlen, hogy ebben az irányban fordulat áll be. Komoly szándékkal esztendőik óta udvarolt Kiss Gyula egy C. Flóra nevű leánynak. Az jó családból való, szolid leány és ebből az irányból nem is lehet kombinálni a gyilkosság felé, mert eddigi értesülésünk szerint itt nem volt Kiss Gyulának vetélytársa.

Ha valaki az áldozat holttestét látta, azt is feltételezheti, hogy Kiss Gyula kéjgyilkosság áldozata lett.

Az tény, hogy előbb átvágták a nyakát és csak az elvérzés után csonkították meg.

Ezt az bizonyítja, hogy az alsótesten a ruha alig véres. A gyilkos a nadrágot is visszagombolta. A hasüregeben sincsen vér.

A megcsonkítás tehát a halál után következett be. A hullát még egyszer meg fogják vizsgálni ebben az irányban is.

Amikor a szörnyű csonkítás híre elterjedt a hegyen, azonnal beszélni kezd-

Amikor a tulajdonosi lakoltatják ki

A Nagyváradi szerkesztőségében sok panaszos ember mondja el baját és segítséget kér. Jönnek a nyugdíjasok, akik évek óta nem kapják nyugdíjaikat s azt a problémát adják fel nekünk, hogy fejtjük meg, miből élnek hát. Jönnek a lakásaikból kidobva lakók, a háztulajdonosokra panaszkodnak és viszont. Az egyik felmutatja kékre vert arcát, a másik ki-fépett haját szorongatja kezében. Jönnek a kifosztottak s közlik velünk gyamjokat s mindannyian kéri a hatóságok figyelmének felhívását az ő sérelmeikre. Az élet mindenféle viszonylatából vetődik a szerkesztőségbe véres emberi dokumentum, méltánytalansági igaztalanság, jogfosztás, az elnyomottak és megalázottak mind hozzánk fordulnak s megtalálják a szerkesztőségi ajtó kilincseit.

Ilyen esetünk azonban ritkán volt, mint amelyet özvegy Létay Józsefné elebünk talált. Azzal esett be, mint sorsüldözött és meghajszolt, hogy:

— Segítsenek az urak, mert elpusztítanak. Görcsösen sirt s majdnem összeesett. Amit elmondott, szinte hihetetlen. Munkatársunk utána nézett a panasznak s így a következőket tudtuk meg: Létayné ura a háború első évében elesett, az özvegy két gyermekével elment ház-mesternének S. Ladislav-utca 16. számú házába Schwartz Antaléhoz. Volt egy ki szőlője a Mélyárok 176. szám alatt, amelyet kiadott Kolozs Károly volt börtönőrnek, aki egy szobát és konyhát vett ki. Ebből áll a kis ház. A szőlőben van még négy fáskamara is. Létayné közben megbetegedett, bekerült a kórházba, megoperálták, mikor kikerült, felmondta a házmesterséget, amit ő elfogadott. De most hova menjen? Chidiosan komisszár azt ajánlotta, hogy menjen ki a saját szőlőjébe,

és nem lehetetlen, hogy még a mai napon szerzős fordulat történik!

Csak azt nem tudni, mi késztethette Zsurkuczot a gyilkosságra, ha ő volna a gyilkos?...

A harmadik valószínűség az, hogy Kiss Gyulát valamelyik ellensége ilye meg. Egyik komoly haragost, Fazekas Józsefet őrizetbe vette a rendőrség. Ez azonban alibi-tanukat jelentett be, hogy pénteken már korán lefeküdt és szombat reggelig nem mozdult ki a házból.

Beszélgettünk Fazekas szüleivel is, akik azt állítják, hogy az ellenséges viszony nem volt súlyos és nem tudják feltételezni a fiukról, hogy gyilkosságra vetemedett volna.

tek egy titokzatos öregről, akiről fel lehet tételni ezt a gyilkosságot.

Pozitív bizonyíték még a birtokunkban nincsen. Hangsúlyozzuk, hogy ezeket az adatokat mi gyűjtöttük. A rendőrség hivatalosan még nem adott ki semmit. Nem lehetetlen, hogy még más irányban is nyomoznak, de az sem, hogy esetleg még a mi adatainkat is felhasználhatják!

Mi a beszámolókat erről a borzalmas gyilkosságról tudatosan úgy írjuk, hogy a rendőrség nyomozását ne keressezz.

Megjegyezzük még, hogy adataink vannak, amelyeket itt nem írhatunk meg a nyomozás érdekében.

A feltevéseinket mindenkor közöljük a hivatalos nyomozás vezetőjével és nem lehetetlen, hogy ezeket tudja is értékesíteni.

A gyilkosság igen sok részletére már fény derült, de ezekről csak akkor számolhatunk be, ha a bizonyítás már tökéletes.

Tekintettel arra, hogy a nyomozás még nem fejeződött be és az újabb adatok megszerzéséhez szükséges, hogy a letartóztatásban levő gyanúsítottak továbbra is a rendőrségen maradjanak, a rendőrség kéressel fordult az ügyészséghez, hogy újabb 48 óráig ott tartsa a letartóztatottakat.

A TEMETÉS

Hétfő délután 6 órákor temették el a szerencsétlen Kiss Gyula holttestét. A temetésre kivonultak a villamosvasút munkásai és az önmunkásság dalárdája. A temetésen igen nagy tömeg kísérté utjára a szerencsétlen fiatal-embert.

ott egyik fáskamarába költözködjek be. E célból egy rendőrt adott neki, aki kitelepítette a szőlőbe. Az ott lakó Kolozs Károly ez ellen tiltakozott, azon a címen, hogy ő berli az egész területet, amit Létayné tagadott, mert a szőlő és a fáskamara az övé s csak visszaadás az, hogy a gyümölcsöt a lakó elfogyasztja s gazdálkodik a szőlőben is. Szombaton megjelent a szőlőben egy hatósági ember s értesítést adta Létaynének, hogy ha déli 12 óráig nem hagyja el a lakásul szolgáló fáskamart, kitélepi az utra s 3 havi elzárással bünteti.

A szerencsétlen asszony kétségbeesetten kérte segítségünket, egyelőre a lakásbérlet szövettségéhez utasítottuk. Ott azonban kiderült, hogy Létayné, bár lakástalan s kilakoltatás alatt áll, mégis tulajdonos. Így a Háztulajdonosok Szövetsége vette kezébe az ügyet, hogy ne kerüljön ki a tulajdonos az utcára 2 gyermekével, holott szőlője van, a szőlőben 4 fáskamarája s ezekből egyet sem vehet igénybe. Nem is szölvá arról, hogy a lakó negyedévre 90 lelt bérben nem fizet. A fejlemények elég érdekesek lesznek, eddig csak az derül ki, hogy mi minden történik egy védtelen szegény asszonnyal a hegyvidéken.

Estierházy Agnes grófnő és Harry Liedtke
játekok az Atlantic és Apolló-mozgók legújabb slágereimjének a NANONNAK főszerepeit

Darvas harisnyái legjobbak

PERZSASZÖNYEGEK részletfizetésre iskap-hatók STERNBERG-nél Bul. Reg. Ferdinand 14

Biharvörmege és Nagyváradi iparának és kereskedelmének ragyogó tükré lesz az októberi kiállítás és vásár a Kereskedelmi Csarnokban

Regman Miklós dr. prefektus vednöksége október 12—15 (szombat, vasárnap, hétfő és kedden). A kiállításon résztvesznek:

Bőrcipőipar:

a) cipőgyárak:

Derby cipőgyár
Gonda Testvérek
Primus cipőgyár
Weisz Jenő cipőgyára.
Nagyváradí cipészek szövetsége

b) bőrdoboz:

Erdőipari r. t. Aradi-út.

Fémipar:

A. E. G. Temesvári vezérképviselő
Braun Arnold bádógosüzeme
Florenz mérleggyár
Grosz Jenő r. t. mérleggyár
Hermes Bank műszaki osztálya
Hoffmann Mór műszaki kereskedő
Metalloglobus r. t. bádógdoboz és doglakatgyár
Nagyváradí hajtógyár
Stern villanyszerelő
Stern József vas engros
Városi villanytelep (csillárok)
Zár és vasárugyár Székelyhid.
Wiesner Károly

Drómközlő telefon:

Branding Radio-Special-Fab

Textilipar:

Bermann fehérműgyár
Elum esernyős
Flora r. t.
Heller és Deutsch kalapgyár
Lechner szűcs
Schwartz Lajos uriszabó.
Klein Simon kalapgyár

Szőnyegipar és kézműipar:

Farkas Izó házipari üzeme Nagyváradi Szalon
Sternberg I. szőnyegáruház
Székely Zoltán szőnyeggyára
»Orient« szővműhely
Vadász Józsefné kézműmunka telepe

Kocsigyártás:

Matta János gyermekkocsi
Rácz Ernő gyermekkocsi
Vadász kocsigyár r. t.

Játékgyártás:

Schwartz Sándor és Társa játékgyár
nagykereskedés
»System« Szénássy papírműgyár játékosztyála.

Írógépek:

Goldstein Manó »Royal« írógép-vezérképviselője
Univerzál írógép-vállalat.

Fémipar:

Lemnia faárgyár
Rácz Ernő furnírlakata
Szabó Károly műszertalos.

Vasúti iparok:

Balog Lajos fogkefe és hajdiszár-argyár (engros)
»Corso« cukorka áruház
Dreher-Hagenmacher sörgyár
Emerun gummíruraktár
Ferdinándi Illés üzleti könyvgyár
Mégay és László írószerkereskedő
Stern S. Endre kefégyár
özv. Steinfeldné és Stern képkeret-gyár

Victoria kerításgazdáság
Weisz és László üvegkereskedés.

Építkezési akció Bécsben

Irt: KÖSZEGHY JÓZSEF

II.

Hint a bécsi higiéné-kiállítás tanulságai
Bécs város tanácsa ezekkel az új lakásképzésekkel valóságos lakáskultúrát csí-
g, smernünk kell azokat a szomorú technikai
módot, amelyekhez a régi Bécs lakásképzé-
szedott. Az udvarnak legtöbbször 85%-a ki-
használva, alig maradt 15% a földvár, vi-
gő udvar és világító aknák elhelyezésére.
Erszentes, hogy az ilyen lakást elkerüli a
agár. Egészséges levegőről, világításról,
eről és nyugalomról az ilyen házban be-
el sem lehet. Bécsben az új községi építke-
ésnél már alapul az, hogy az építő térnek
egyb 50%-át belső udvar kiképzésére kell
arani.

ondot fordítanak arra is, hogy az új ut-
onalozását és az udvarokat lehetőleg a déli
felé helyezték el, sőt ezeket az udvarokat
le legtöbbször kinyitják, vagy legalább is
nyepézik ki a háztömegeket, hogy a déli ol-
ne legyenek magasan beépítve. Világító
ok építését elvben kizárják; legfőbb ott
nazzák azt elég nagy méretekkel, ahol a
szed épület más megoldást nem enged
Minden lakóhelyiségnek és konyhának ki-
n kívül közvetlen világítást és szellőze-
st kell kapnia, vagy az utca felől, vagy pedig
en tágas udvarok felől. Ez a legfontosabb
ság, amelyet az egészséges néplakásoktól
het várni.

Bécs város műszaki vezetőinek az a törek-
s hogy ne csak férőhelyet biztosítsanak a lak-
keresőknek, hanem megakarják mutatni azt
gy a dolgozó embernek milyen lakásra
szüksége, hogy legnagyobb kincset, a jó
ségeit és a munkakedvet megőrizhesse s a
gyermek részére világos és levegős ott-
találhasson.

A programszerűleg épülő 25.000 lakásnak
a lakható konyhából (Wohnküche) és egy
ből áll és csak 25%-a a lakható kony-
kivül egy 2 ablakos és egy egyablakos szo-
l. Minden lakásnak saját előtere, külön
tje és egy külön vízvezetése van. A házak
orában géppel felszerelt gőzmosó és fűr-
ység található. A nagyobb házakban kis
viár és olvasószoa is áll a lakók és a
meket rendelkezésére.

Azok a típusok, amelyeket Bécs város
hivatala a bécsi építészek bevonásával meg-
ott, valóban mintaszerűek, amelyeknél tö-
esebbet, gondosabb berendezésű lakóházat
kultiváltabb országban sem találhatunk.

Néhány szóval megemlékezem még a Bécs
yékén keletkezett településekről. A telepü-
ott is úgy kezdődött, mint nálunk. Először
kis kerteket osztottak ki a lakosság közt
elésre. Később a kertet művelők ingatta-
at meg akarták szerezni s hogy azokon kis
sokat építhessenek, pénzre volt szükségük.
től az 1924. év végéig Bécs város közön-
31 telepes helynek 173 milliárd papirkoro-
bocsátott építési célokra rendelkezésre. A
besek kötelesek a község által készített
ek szerint építkezni. A jelzálogkölcsönt 8%
agos kamatozással adja a város, azt a terü-
használatának lejártáig köteles a telepes évi
letekben letörleszteni. Egy-egy telepes
400 négyzetméter területet kap. A típusok
építésében Bécs város építészeti versenyztek
alóságával csodálatos határos az az ügyesség,
gy a kis terület fölött minden szükséges
siséget ki tudtak hozni az egyemeletes kis
pes házban. A földszinten az előtérrel kívül
as lakható konyha, az öblítő, a kiozet, egy
kamra, sőt egy kis istálló is el van helyez-
míg az emeleten a lépcsőn kívül, amely kü-
ben elég kis terjedelmű, 2 nagyobb és egy
hálószobát építettek. Természetesen a ter-
oly gondosan készültek, hogy azokban a
utolsó butoradarab is meg van a helye
lve.

Ezt a nagy építő tevékenységet csak rend-
ül gondos adminisztrációval és a közönség
gy áldozatkészségével lehet elérni. A tehető-
ber nagyon sokat fizet ma Bécsben lakás-
táradó fejében; de senki sem zúgolódik éret-
Mert ahogy a gyermektelen szülőknek nincs

joga panaszkodni azoknak az iskoláknak építési
költségei ellen, ahova a mások gyermekei jár-
nak, éppen úgy nincs joga panaszkodni ma a
kényelemben és jó lakásban élő tehető lakó-
nak, ha jelentős hozzájárulást kérnek tőle, hogy
az élet legelemibb követelményét, az egészsé-
ges és jó lakást a város minden polgára elér-
hesse.

Félre kell hát tenni minden más irányu tö-
rekvést a lakáskérdés megoldására és a város
közönségének, hogy a lakáskultúrát helyesen
szolgáljuk, bármily áron el kell kezdeni az
egészséges városi lakások építését. Nincs erre
más mód, mint a lakásepítési adó sűrűs életbe-
léptetése. Nem kell attól félni, hogy elkéstünk,

Háromszáz aranykoronát kap egy magyar telepes az elveszt birtokáért

A Népszövetség szombaton foglalkozott
végre a bánáti és erdélyi magyar telepesek
ügyével. A telepesek tudvalevőleg panaszt
emeltek a Népszövetség előtt, amiért a kor-
mány törpebirtokait elvette. Régóta fo-
lyik ez a per és most azzal végződött, hogy
a Népszövetség elfogadta azt az ajánlatot,
hogy az összes telepesek kártérítés fejében
700.000 aranyfrankot kapjanak.

A román lapok, mint a kormány nagy
diadalát állítják be a Népszövetség döntését.
Mi tagadás: a szerencsétlen telepesek való-
ban nem örvendhetnek a Népszövetség dön-
tésének. Hétszáz ezer aranyfrank 2300 csa-
lád között oszlik meg, vagyis egy család há-
romszáznegy és fél aranyfrankot kap, ami
körülbelül tizenkétezer leinek
felel meg. A nemzetek ligája tehát meg-
elégedett azzal, hogy tizenkétezer leit kap-
janak 3—5—10 holdaikért az egzisztenciájuk-
ban megsemmisített magyar parasztok, ho-
lott ma egy hold bánáti termőföld ára 60—
70.000 lei. A Népszövetség ismét nem bizo-
nyult a gazdasági létükben fenyegetett ki-
sebségek erőteljes védelmének. A brazilai
delegátusnak, aki ehhez a kérdéshez hozzá-
szólt és a nagyhatalmaknak, akik itt dönté-
nek, egy futó, kényelmetlen intermezzo a
magyar telepesek sorsa.

Titulescu beszédét a román lapok tudó-
sítása szerint alább közöljük. A román diplo-
máciai kar legfényesebb kiválósága Titu-
lescu

mert a jó lakásra alikor is szükség lesz, amikor
a lakberek felszabadulnak s ha bár ez az idő
már nincs olyan nagyon messze, régt cél min-
denesetre elérhetünk. Az egyik az, hogy mérsé-
kelni fogjuk tudni azt a rettenetes lakásuszor-
rát, amely 1927 május 1-ről már most előre veti
árnyékát. A másik az, hogy a rossz lakások át-
alakítására rá tudjuk kényszeríteni a háztulaj-
donosokat s ezzel a versennyel a város köz-
egészségügyének teszünk sokkal eléggé meg nem
köszönhető hasznos szolgálatot.

Minden egyéb reménység a lakáskrisis meg-
oldására délibáb, hiu ábránd, közigazdasági kép-
telenség. Hiába várunk: a sült galambok a mi
kedvünkért nem tanulnak meg repülni.

határain belül lakó népek összes kívánságai-
nak. Titulescu ezután az egykori Magyar-
ország kisebbségeivel szemben tanúsított
bánásmódról beszél s kijelentette, hogy
nemcsak a magyar nemzetiségű alattvalók
nem jutottak el azokhoz a jogokhoz, amely-
lyel ma a román állampolgárok rendelkez-
nek, hanem azok a telepesek is, akik ma
a Népszövetség előtt a román kormányt visz-
szaélással és jogtalanság elkövetésével vá-
dolják, ők se jutottak volna Magyarorszá-
ban azokhoz a jogokhoz, amelyek ma nekik
van. A telepesek kérdése kezdettől fogva
nagy nehézségeket okozott a román kor-
mánynak, mert a szóbanforgó területek bir-
tokába jutva, a telekkönyveket nem találta
rendbe és így a földek tulajdonjogára nézve
több kérdésre nem tudott világosságot de-
riteni. A telepesek beadványa Románia agrár-
törvényhozását támadja. Kijelenti Titu-
lescu, hogy ezt a törvényt az egész ember-
ség javára csinálták, az a társadalmi igaz-
ság elvén épült fel, amellyel százezer rab-
szolga-paraszt jutott vissza a földéhez s
vált ismét szabad paraszttá. Titulescu az-
után sorra vette a telepesek kérését és kifeje-
tette az agrártörvényből citált paragrafusok
segítségével, hogy a Románia terhére fel-
rőtt panaszok alaptalanok és csupán a tele-
pesek 60%-át sajátították ki. Titulescu vé-
gül kijelentette, hogy szó sem lehet arról,
hogy a magyar telepesek kivételes elbánás-
ban részesültek volna, szó sem lehet, hogy
a lakosság egyik vagy másik rétege iránti
részhajlásról. Románia semmiesetre sem

Ne csináljon adósságot!

sokfelé, amikor minden ruházati,
háztartási, kelengyeléle, szőnyeg, és
egyéb textiláru szükségletét csak

egy helyen, egy számlára
20 heti vagy 5 havi

részlet- fizetésre

vásárolhatja meg, a

HELLAS r.-t.

áruházában. Oradea-Mare
Avram Iansu (Kossuth-u.) 14. Telefon 960.

Teljes női kelengyékét a legolcsóbban és
legkedvezőbb részletfizetésre szállítunk.

Meghívásra dúsválasztékú minta gyűjte-
ményünkkel mindenkit meglátogatunk. —

Sudja már?

hogy a legjobb
iskolacipőt legol-
csóbban csak a

„Fecske“
cipőárúházban

Zsigmond és Adler
cégnél, Str. Iorga (Zöldfa-
utca) vásárolhat.

vállalhat olyan kötelezettséget, amely az érvényben levő agrártörvénybe ütközik. Hogy Románia a 2300 telepessel szemben nagyképűséget igazoljon, hajlandó egy összegben a telepeseknek 20 ezer aranyfrankot fizetni, amely azonban semmi szín alatt nem függ össze az agrárreformmal és csupán a román kormány izolált tényének tekintendő.

Mello Franco braziliai delegátus részletes felvilágosítást adott ezután erről a kérdésről és azzal fejezi be, hogy Titulescu javaslatát ajánlja elfogadásra. A Népszövetség ezután el is fogadta. Painlevé, mint elnök megelégedését fejezte ki, hogy ezzel a határozattal a legkényesebb kérdést megoldották, amely egyébként mindkét félre nézve csak kellemetlenséget szülhetett volna.

Ugyanerről a gyűlésről a budapesti sajtó az alábbi tudósítást közli:

A Nemzetek Szövetségének Tanácsa ma délután a romániai magyar kisebbségek kérdését tárgyalta. Titulescu, mint Románia képviselője, igazolni igyekezett a román kormánynak azt az eljárását, hogy kétezer-ötven több erdélyi magyar telepes birtokát kisajátította. A vitás kérdés elintézésére Románia képviselője kormánya nevében azt az ajánlatot tette, hogy a kisajátított birtoku telepeseknek utólag 700.000 aranyfrank összeget fizet ki. A Tanács ezt az ajánlatot Mello Franco (Brazilia) előadó javaslatára elfogadta. Az előadó azon, a nézetlen volt, hogy a román kormány javaslata a romániai magyar telepesek érdekeire nézve kedvezőbb, mint a jogászai döntés, amellyel a román agrárreform IX. cikkelyét semmisnek kellene kielleníteni. Az előadó, valamint a Tanács több más tagja is, kétségét fejezte ki aziránt, vajjon ez a X. cikkely nem áll-e ellentétben a kisebbségek védelméről szóló szerződéssel.

Az agrártörvény 10. szakasza így szól: Az 1885. január 1. utáni telepesek kisajátítatnak ama területig, amit a 92. szakaszban felsorolt földigénylők kaphatnak. (Vagyis a telepeseknek sem maradhat több a földjük, mint amennyire joga van annak, aki az agrártörvény értelmében jut földhöz).

KEPES ERZSI
orvosi kötszersz, Sas-passzage 20.
Saját készítményű
sérvkötők, haskötők
gummiharisnyók, speciális
kötszerek, női és férfi övszerek.

Nógrády József

angol és francia uriszabó üzlete Bulev. Regele
Ferdinand (Rákóczi-ut) 10.

ujjonnan berendezve megnyílt!

A legújabb angol szövetekben állandóan
nagy raktár. 1803

Schöberl-ágyak

készen és megrendelésre kaphatók 3500 Leiert

ART KARPITOSNAI

Strada Cosbuc (Szalárdi-utca) 9. Rosenzweig-palota
Minden a szakmába vágó munkák legbiztosabb
árban és felelősség mellett készülnek.

Szörme ujdonságok és boák

megérkeztek mindenki olcsón sze-
rezheti be téli szörme szükségletét

BODNAR szücsné. Sas-passzage
új munkákat és alakításokat olcsón vállalkoz.

Három öreg ember beszélget . .

Látogatás a Zsidó Aggokházában

— En emlékszem reá egészen jól, 1875-ben történt! Nem voltam már gyerekember, hiszen márciusban betöltöttem a huszonnyolcadik évem! Olyan hideg volt abban az évben, hogy az országúton naponta talál-
tak megfagyott utasokat!... A Zöldia-
szálloda már meg volt, de az utcák, hű, ak-
kor egészen másiorma volt itt minden!...
Egyszer csak olvasom az újságban, akkor
még nem ilyen volt a „Nagyvárad” mint
most, hanem csak négyoldalon jelent meg,
olvasom, hogy a király Magyarországon
meglátogat sok várost...

— Nem hetvenötben volt az, hanem ha-
marébb!

— Nekem maga ne mondja! Hát ha
olyan jól emlékszik, mondja meg mi volt ott,
ahol a Köröskaszárnya van... Na?!

Az első öreg, aki beszélt, szemüveges,
alacsony kövéres, nyolcvan év körüli bácsi,
egy kényelmes karosszékben ül és diadal-
masan néz a másikra, aki sovány emberke
és a két vékony kezét a szék támláján nyug-
tatja. Mind a ketten a kályha mellett ülnek,
amelyben szeptember eleji hűvös nap van,
egy kis tűz ég már! A szobában kellemes
meleg van és egy harmadik öreg úr csönde-
sen hallgatja a vitát...

Mintha egy Jókai-regényből másolta
volna ki a hasonlatot ez a három kedves
öregember.

Ott ülnek a tiszta kis szobában, elol-
vassák minden nap az újságot és megbeszél-
lik, hogy ötven-hatvan esztendővel ezelőtt
bizony nem így volt!...

Olyan furcsa gondolat. Ez a három kis
öreg, ki tudja, mióta ülnek itt... Mintha a
mult század második felében ez a három
öreg úr leült volna ebbe a melegszegetbe
és azóta beszélgetnének. Körülöttük a fiata-
lok sietve falakat húznak. Palotákat épít-
tek, üzleteket nyitottak. Sineket fektettek le
a főutcán és csörögve végigszaladt a villa-
mos. A mocsaras, kopár földre egynehány
évtized alatt élő, virágzó várost varázsolt
a fiatalok munkája!

Nem úgy! A fiatalok akkor ezek a mos-
tani öregemberek voltak. A ragyogó palot-
ták, a kellemes vízvezeték, a sima aszfalt az
ő verejtékes munkájukból nőtt ki! Ők épít-
tették a régi Váradból a mai Nagyváradot!

De van úgy, hogy egy emberöltő já-
radtságos munkáját összedönti a nagy vi-
har. Ez a három kedves öreg valaha jómódu
ember volt és a háború gazdasági rombolása
rabolta el a megtakarított vagyonukat.

Ez a három öreg, de sokan mások is
úgy maradtak minden nélkül. A fiatalabbak
még dolgozhatnak, de ezek az öregek?! A
„hálás utódok” (nem mindig banális frázis
ez) megalapították az „Aggok házát” és
ezek az öregek életük végéig nyugodt ke-
llemes életet élhetnek itt, a zsidó hitközség
által alapított „Aggok házában”.

A Vlahuta (Szent János)-utca 40. szám
alatt van egy kedves tiszta kis épület, né-
hány tiszta meleg szoba, ahol ezek az öre-
gek csendes nyugaltságban élnek.

A fenntartók gondoskodtak arról, hogy
meleg tiszta ruhát, kényelmes ágyat kapja-
nak az öregek. Az „Aggokháza” gondnok-
nője Grósz Adoliné, olyan szeretettel gon-
doskodik az öreg emberek élelmézéséről,

ruházásáról, ellátásáról, mintha szere-
leányuk volna. Ő maga viszi be nekik
izüen megfőzött ebédet és az étkezés
alatt ott van mellettük, mert bizony ma-
lyikre már evés közben is vigyázni ke-
takarítja a ruhájukat, ügyel arra, hogy
herneműjük tiszta legyen!...

Megható ez a szeretet, amellyel ke-
veszik az öregeket. Van úrihölgy, aki
den héten gyümölcsöt meg bort küld
kik, van, aki szivart és dohányt hoz be-
aki péntek esti kalácsot.

Még meg kellene írni azoknak a
kony uraknak és hölgyeknek a neveit,
áldozatkészüggükkel lehetővé teszik em-
szép, emberbaráti intézménynek a fen-
tását... De amikor beszélgettünk egy-
kony hölgyvel, azt mondotta: a nevünk
írják ki! Mi nem a nyilvánosságért
zunk! Es igaz van! Azok, akik sze-
kisérik áldásos munkájukat, a jókat
lető tisztelettel adóznak nekik!

Ez több mindennél!

Értesítés

Értesitem a m. t. hölgyközö-
séget, hogy **női divatszabószágon Nicolae Jo-**
(Zöldia)-u. 6. I. emelet alá helyeztem
További szíves pártfogásukat kérve, kiváló tisztel.

Eliás Farkas
angol és francia női divatszabó

GÉPKONSTRUKCIÓ

és javítások, Strada Alexandri 48.
Törött gépszekrek garantált hegesztése

Regatul Románia. — Primăria oraşului

No. 1698. D. 204 din 1 Sept 1925.

Publicaţiune de licitaţie

Se publică spre cunoştinţă gene-
ră în ziua de 16 Octombrie 1925, ora 10
în biroul No. 5 al Primăriei oraşului
va fi licitaţiune publică cu ofertă
chise, conform Legii asupra contabi-
litatei, pentru vânzarea spre exploatare
materialului lemnos autorizat de către
Pădurilor, din pădurea de 500 jugări
distracte 793 stânjini patrafi, ce oraşu-
iuş o are în hotarul comunei Burda.

Preţul de strigare 5.000.000 lei.

Vânzarea se face în conformitate
condiţiunile de licitaţie stabilite prin
ciziunea No. 71—1925 a Consiliului
şului, în limitele planului de exploatare
aprobat de Casa Pădurilor şi cu ap-
liunea art. 72—83 din Legea contabi-
litatei.

Condiţiunile de licitaţie şi textul
72—83 din Legea contabilităţii publice
afişate şi puse la vedere publică în
de adjudecare, unde se pot vedea origi-
nile.

În cazul că licitaţia s'ar amâna,
nu s'ar fi, concurenţii n'au dreptu-
nici-o despăgubire.

Primarul oraşului:

(ss.) Cosma

Consilier

(ss.) Cornel I.

Kepes Erzsé
és Kornfeld Blanka

Str. Vlahuta (Szt. János-u.) 2 alatti
kalapszalonzájában szíves modell bárszónyalapok
érkeztek

Alakítások versenyen kívüli olcsó árban készült

LIPCSÉBŐL
MEGÉRKEZTEK A
LEGUJABB 1959

Szörmedáruk

Sil bunda 11.500 Lei

Óriás választékban.
LEICHTNER
Strada Ciorogariu (Uri-u.) 4.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

hivatalos lapok dörgedelmesen követelnek a Magyar Párttól. Hogy azonban sem Paál, sem Kós nem állanak a gyánu felett és demokratikus mivoltukat milyen mértékkel értékelik, arra egy nagyon jó konkrét eset áll bizonyítékul rendelkezésünkre.

Körülbelül egy hónappal ezelőtt az Adeverul Kós Károlytól nagyszabású interjú közölt, amelyben Kós Károly teljes vehemenciával rontott ki a csucsai páktám ellen. Ezuttal ráírt a Magyar Párt vezetőségére és azt fejtette, hogy a néppárt helyett a Román Nemzeti Párt felé kellett volna a Magyar Párt vezetőségének orientálnia. Mi volt erre a válasz?

A Vitorul nem Kós Károly demokratikus kijelentéseit kapta fel, mint ahogy elvárható lett volna. Nem azt írta, hogy ime a magyarság demokratikus szárnya milyen egyenesen, nyíltan mondja meg a maga meztelen véleményét, hanem az egész interjúból a Nemzeti Párt ellen kovácsolt tőket magának és hasábkon át fejtette, hogy ime a Nemzeti Párt nemzetellenes politikája nyerte meg az irreudenta magyarok lelkiületét.

Tessék!

Igy jutott Kós a kívánt loyális jelző helyett a magyar párt irreudentának kilkiáltott vezetőségével együtt az irreudenták padjára. Hasábkon át olvashattuk, Kós irreudenta láttuk, hogy Kós Károly az u. n. mágns tábornak, az Ugron tábornak legelősebb ellenfele milyen megátalkodott irreudenta.

Et si taciussé

Peredy György.

Divatfevél

Bécs, 1925. szept. 2.

Látványos egyformasága dacára a férfidivat is a legnagyobb változatok lehetőségét adja. Ha az évről-évre adódó különlegességek nem is oly átfogók, mint a női divat terén, azért itt is minden szezon meghozza a maga meglepetését, a maga kedves újdonságát. Így az idei újdonságokról — otthon adott ígéretemhez képest — is be akarok kedves ismerőseinknek és vevőinknek számolni.

Az ing anyaga nagy változón ment át. A rikító színes csíkok teljesen lemaradtak, sűrű finomcsíkú anyagból készül a nappali ing. Tompa-színű csíkok, szürke, lila, egy-egy elmosott kék, a saját sehmies csikjával. A gallér nem változott, estére csakis puha ragó-ingek, saját mintájú anyagból, a nyakkendő sűrű-mintájú, kockás és pettyes anyagból készül. A sakkminta — különösen fehér-zölddel és fehér-feketével — erősen tartja magát. Az első különösen gyakori az idei szürke szöveteleknél, a második pedig a fekete és kék ruháknál előnyös. A cipő herek orru, valamint szélesebb, mint a félfrancia volt, színében pedig a ruha színéhez alkalmazkodik.

Annál nagyobb a változatosság a ruhák terén. Láttam szürke felöltöt bársony-gallérral és fekete kemény kalapot hozzá. Az őszi divat az eddigi puha kalopokkal szemben inkább a keményeket favorizálja. Szokásos még a rendes, csak az eddiginél valamivel rövidebb alster. Francia formájú kék felöltők, a színes felöltők formája pedig változó. Minta tekintetében a kockában szövött, balszalkas és kék-szürke a keresett. Az öltöny uralkodó színe a szürke, de a barna is gyakori. Szórványosan előfordul a zöld is. A sakkó — ellentétben a tavalyi kétsorossal — mind egysoros. Kisebb rövidültek, de akad olyan tulzó is, akinek kabátja egy megkurított pyjama benyomását kelti. Olyan hosszúak, hogy ülésnél a szék szélért éri. Háta egezz bő, slussza hosszú, a gallér még mindig magasan kezdődik, a nadrág hosszabodott és bővült.

Az őszi új divata tehát szép és változatos, főleg pedig az egyéni alkalmazás lehetőségét adja. Kiki a személyiségének megfelelő ruhadarabokat választhatja össze. A női divat szenzációtól legközelebb számolok be.

Schwartz Lajosné.

Bársony kalapújdonságok

megérkezték, model utáni alakítások gyorsan készülnek.

ELIDA kalapszalón

Strada Vlahuja (Szt. János-utca) 6 sz. alatt.

Pontos kiszárlás. Felhívó olcsó árak.

A betörők klubja

Írta HENRY A. HERRING

I. kötet.

14

— Hazudik! kiáltotta a lord, egy órával ezelőtt még itt volt, magam láttam!

— A sahíb tudja, hogy hazudsz — szólt Ramma Lal barátjához. — Mondj neki egy jobb mesét.

A hindu azonban ismét csak ártatlanságát hangoztatta.

— Mit mond? — Kérdezte Lord Hlingworth.

— Azt mondja — válaszolt a ravasz babun, hogy alig ette magához a gyöngyöt, hirtelen tűz és füstfelhő csapott fel. Mire ez eltűnt, a kő sem volt sehol. Kétségtelen, hogy Agni isten elvitte magával tulajdonát.

Lord Hlingworth tombolt dühében.

— Lenyelte a gazember! — mondta. — Fel kell vágnunk a gyomrát.

— Ramma Lal lefordította a borzalmas fenyegetést. A hindu felordított. A kétségbeesés irratatos erejével, mint a kígyó kisiklott örei kezéből s egy szolgát földre sújtva, a nyitott ablakon át kiugrott a sötét éjszakába.

Lord Hlingworth az ablakhoz rohant, vaktába utána lött, aztán kiszárgult a szobából. A többiek követtek. Csak a babun maradt vissza a két órával, meg a ruháit tartó inással.

— Előre! — mondta az egyik lovász.

— Várjatok egy pillanatig — könyörgött Ramma Lal — és hagyjatok Istennel beszélnem.

— Ne járjon a szád! — válaszolt az egyik lovász, nagyot lökve a hindun. De a másik, aki úgy látszik romantikusabb volt, rászólt:

— Ugyan hagyj! Miért ne imádkozzék a pogány?

— Lássátok uraim, mondta a babun buzgón, ez az utolsó lehetőség számomra. A mai átkozott este miatt életfogytiglan be leszek zárva. Hagyjatok Agnihoz főházködnöm, mint ahogy otthon, hazámban szoktam. Nem tart sokáig, rövidre fogom a kéréseimet. Egy perc elegendő.

A lovások összenéztek. Kíváncsiságuk győzött.

— Egy percet adunk, hát csak gyorsan, — mondta az egyik.

— Kösönöm néktek — mondta Ramma Lal örömmel. — Agni meg fog áldani benneteket jószágtokért.

A két lovász eleresztette a babunt, egyik bezárta az ablakot, másik az ajtót.

Ramma Lal levette selyem kalapját, sálját és felöltőjét. A bálványhoz lépett és háromszor földig hajolt előtte. Aztán felemelte hozzá szeméit és énekelni kezdett.

Travers ismerte ezt az éneket. A bazárak sivár dala volt ez és éppen annyi köze volt Agni imádatához, mint a nehézkedés törvényéhez. Fokozódó érdeklődéssel nézte a babunt. Kétségtelenül valami különleges cél lebegett szemei előtt, — de mi csoda? Ah!

Ramma Lal egyre jobban közeledett a bálványhoz. Még mindig énekelve, fejét mélyen leszegezte úgy, hogy az majdnem a bálvány térdét érintette. Travers alig látta a keze mozgását, csak egy hindu csinálhatta ezt ilyen démoni gyorsasággal. A két kandeláber hirtelen fel volt döntve s a szoba mély sötétségbe burkolva.

A két lovász hangos káromkodással rohant oda, ahol a babun állott, egymásba ütődtek, felrugtak az égből. Aztán keresztül-kasul futkostak a szobán, hogy foglyukat keressék és végül megragadták a ruhákat tartó inast. Végre az egyik világosságot gyújtott.

Egyedül voltak az inással s az ablak ismét tárva-nyitva volt.

Az emberek kihajoltak. Nem volt holdvilág s az üldözők fáklyái világítottak csak a távolból. Bután bámultak egymásra.

— Ezt drágán fogjátok megfizetni — mondta az inas, ki még mindig a sötétben kapott ütlegek helyét vakargatta. — Mind a ketten repülni fogtok.

— Mindennek te vagy az oka, te hülye! Minek hallgatlár? — mondta az egyik lovász a társának.

— Ki gondolta, hogy ügyes a ravasz bitangja! — válaszolt a másik. — Különbem most már hiába jártatod a szád, ez keveset használ. Gyerünk inkább keresni. Hátha kitörte a nyakát, — fűzte hozzá reménykedve.

(Folyt. köv.)

Egy pórleány ünnepményes kártyája

látható az Atlantic és Apolló-mozgó legújabb slágerfilmjében, a

NANON-ban

Nagymennyiségű finom férfilingek majdnem félárban nek eladásra Weisz és Központi áruházában, Bul Ferdinand sarok Moskovits-

Csipe-brendlőzést olcsón FISCHER-szalón Str. Hagdeu (Hárma)

Selyemfényű tuszer, grenadin, függöny ritóre 150-200 cm. **HAJNAL és ROZS**

MOZI

— Eszterházy Agnes grófnő Liedtke játszik az Atlantic- és Apolló legújabb slágerfilmjének a „Nana” főszerepét. A darab XIV. Lajos király korából játszódik le, e kort tüneményes gyönyörű pompája, tobzódó élete jellemzően a milióban látjuk a kis Nanon pórleánynak pályafutását. A téma nagyon érdekes, a szereplők elsőrendű rendezés német tökéletességre, hogy minden feltétel meg van ahhoz, hogy mindenkinél a legtehetősebbben tessenek. Ma az Apolló-mozgó 3 órákor, az Atlantic-mozgó 6 és 10 órákor teart előadást.

— Norma Talmadge, a bájos és ges amerikai filmszínésznő játsza a Balzac megfilmesített regényéből „Örök tűz”-nek a főszerepét, megkedden mutat be a Dorian-filmszínésznő nagy felvonásos film férfi főszerepét. Negri filmekből jól ismert Adolf Menjő kitja. Ezenkívül színre kerül az aravásár. — Jön Harry Piel nagy filmherék és álarok”. Szenzációs trükk, galmas mese, pazar kiállítás, kellemes dramai pillanatok, kacagtató humor.

Ministerul Comunicațiilor. — Direcția gională a Postelor Telegrafelor și Telefonelor

Publicațiune

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 15 Sept. a. c. dimineața, se va ține licitație publică oferite închise la Inspectoratul IV. Oradea-Mare, pentru darea în licitație a lucrărilor de reparațiuni la palatul postelor din Oradea-Mare.

Informații se pot lua în orice lucruri între orele 10—12 a. m. la Arhitectura (Palatul postelor Oradea-Mare) camera No. 55.

Concurenții vor depune o provizorie de lei 6000 (șase mii) Lucrările se vor executa conform vizului, caetului de sarcini și celorlalte generale de întreprinderi.

Licitarea se va urma conform dispozițiilor din Legea contabilității a Statului.

Supraoferte nu se primesc.

ROTH

SAS-PASSAGE

Feloszlik, az összes ár igen olcsón eladain

UDONSAGOK

NYGYVÁRAD ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Hebén:		Vidéken:	
Évesre	600 lei	Egész évre	960 lei
Félévre	300 lei	Félévre	480 lei
Negyedévre	150 lei	Negyedévre	240 lei
Óra	50 lei	Egy óra	80 lei

Telefonszám 38.

Aragyvárad lapok legközelebbi száma Kisboldogasszony ünnepe miatt később reggel jelennek meg.

A király Ofélsége köszönete Bjeliknek a születésnapjára üdvözlésért. Amint a király Ofélsége I. Ferdinánd király születésnapjára alkalmából az egész nagyváradi egyházmegyében ünnepélyesen üdvözlés volt, a helybeli róm. kath. székesegyházban pedig maga Bjelik Imre főpásztor apostoli kormányzó pontifikálta, ki a szentek egyébektől papjai és hívei nevezetesen a hódolatát külön távirattal üdvözlötte. Ofélsége Bjelik püspök üdvözlésére következő meleghangú távirattal felelt meg. „Mélyen meghatva azon üdvözlés és érzelmeiktől, amelyeket születésnapjára alkalmából a nagyváradi egyházmegye papsága és hívei kifejeztek szíves volt, teljes szívvel köszönetet. Ferdinand.”

Követek utazása. Bukarestből jelen-
rege, Románia budapesti meghatal-
minisztere Bukarestbe érkezett. Rö-
után báró Villányi Frigyes buka-
gyar követ hazautazott Budapestre.

Ilbure György tankerületi inspektor 4
badságáról, — melyet egészségének
lása végett Abbáziában töltött — teg-
érkezett és ma megkezdte hivatalos

Lakásbizottság ülése. A lakásbizottság
nap miatt szeptember 9-én, d. u. 5 óra-
t ülését.

Orsolya-zárda polgári iskolájában a járgalatoK 10-én reggel 9 órakor kezdődővőbbképző kereskedelmi tanfolyamán írásbelileg kértek felvilágosítást. A eklektés tekintve, csak a személyesenőket vesszük figyelembe, azonban tájé-szempontjából közöljük, hogy a tan-0 hónapos és tárgyai: kereskedelmi ísés levelezés, könyvviteltan, számtan,román, német, francia, gyorsírás, leve-rás és szépírás. Szerényebb javadalmaviselők gyermekei kedvezményben ré-nnek.

Házasság. Mezei Irén és Gábel
a délből 1 órakor tartják esküvőjü-
Saguna (Kapucinus-u.) 4. sz. alatt,
ezután is meghíviák ismerőseiket.

román sajtószindikátus sorsolását a pokra balasztották.

Aggyvárad dalosok az országos verse-
A romániai dalárdák Marosvásárhelyen
tőltek meg országos dalversenyüket ün-
k között. A dalversenyre megérkezett
merceg, trónörökös is, akit nagy lelke-
fogadtak a dalosok. Vasárnap ismerke-
ly volt, amelyen résztvett a aggyvárad
g dalárda 37 tagja is Lobermayer Gyula
vezetésével. Hétfőn kezdődött a ver-
selyen minden dalárának le kellett éneke-
zött Albert Ballad-át, amely között
darab, utána a aggyváradiak Pogais-
Guidó Dal a dalról című dalát adta elő.
darabban nyerte a budai magyar da-
első díjat Szegeden. A fogadtatások
díj érdekesek voltak. Az érkezőket dal-
tók a megérkezettek s viszont az érke-
gével választottak s a főtérre vonultak.
mentek dalokkal és katonazénevel. A
diak Lányi Ernő Alföldi hangulatú
ló a versenven, amelyen a között verse-

nyek délelőtt, a szabad versenyek délután zajlottak le. Metz Albert, a marosvásárhelyi zenei igazgatója emlékeztet a szízelőre külön ünneppé készül. Az első díj nyertese fogja dirizálni siránál a 40 dalárdát. Azokat a dalárdistákat, akik 20 éven tul foglalkoztak a dal teljesítésével, külön kitüntetik. Nagyváradrol két ilyen dalárdista van Marosvásárhelyen. Lobermayer Gyula, az Acélhang karmestere 30 éve, Kovács Béla 27 éve dalárdista.

* Vegye meg a Die Wienerin divatlap leg-
ujabb számát, szabásívvvel, igen szép modellek-
kel a legszebb kis olcsó divatlap kapható a
Hegedüs Hirlapirodában. Ára 40 lei.

*** A Kereskedelmi Csarnok őszi vásárján**
ingylen kisorsolando tárgyak szerdán reggel-
től kezdve Flegmann Armin Béner-téri üzle-
tének kirakatában láthatók. Szenczációs nye-
remények! Közel 100.000 lei érték!

* Az Apolló-mozgó az előadásokat f. hó 9-étől kezdődőleg 5, 7 és 9 órakor tartja meg. Kedvező időjárás esetében az Atlantic-mozgóban az előadások továbbra is naponta 6 és egynegyed 10 órakor tartatnak.

* A Gutenberg Dalkör matinéja. Szeptember 13-án szép sikerrel ígérkező matiné rendeznek a nyomdások dalkörükkel karöltve. Csak helyeselték ezt az irodalmi nívón álló matiné, mert már a multhab is igen élvezetes műsorral léptek a közönség elé, amely mostani délelőttiükön sem fog semmi kívánni valót hagy ni maga után, annál is inkább, mert a legvaló- gatottabb szereplők fogják tehetségük legjavát adni. A vezetéség nem kímélve az anyagi ál- dozatot, csakhogy a közönség fokozódó igényét ki- elégítse. Meghívót ez alkalomra nem bocsátott ki a rendezőség, miért is ez uton hívja meg a város közönségét, a dal- és kulturstűsületeket, valamint mindazokat, akik a vasárnapi délelő- töt kellemesen szórakozva öhajtsák tölteni. Belepti di nincs, azonban a műsor tetszés sz- rint megváltható.

* Nagyon sok felesleges gondtól szabadul meg az, aki nem csinál sokféle adósságot, hanem egy helyen vásárol meg mindenféle ruházati és kelengye szükségletet. Forduljon mindenki bizalommal **HELLAS RT.-céghez** Kossuth-u. 14., telefon 960., ahol családjának mindennemű ruházati szükségletét, szöveteket, selymeket, szőnyegeket, stb. a legolcsóbb napi árak mellett 20 heti, vagy 5 havi részletfizetésre vásárolhat meg.

* **Szülők figyelmébe!** Iskolai egyenruhákat a legjobb kivitelben jutányos áron készít Nagy P. István uridivat-szabó, Bul. Reg. Ferdinánd 20.

* **Lápassy zeneiskola** Bethlen-u. 20. Hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leányövéndékeket, kezdőket, haladókat. Akadémiai előkészítés. Fel-nőttek részére külön tanfolyam. Az előadá-sok kezdete szeptember 7.

XVI. Lajos franciakiráy pompázó, tündöklő korát láthatjuk

az Atlantic és Apolló-mozgók legújabb slágerfilmjében, a NANON-ban

* Flegmann Ármin-cég szövet- és szőrme-felöltő újdonságai megérkeztek. Olcsó szolid árak.

Zongorák részletfizetésre kaphatók
STERNBERGNÉL, Bulev. Regele Ferdinand 14

* **Orbán Sándor** testnevelő iskolájában a téli szezon szeptember hó 7-én megkezdődik. Főként: kisgyermekek (fiúk és lányok), középiskolai tanulók, felnőtt lányok, asszonyok és urak. Beiratkozni lehet naponta délelőtt 9—1-ig és délután 4—8-ig Str. Rimanóczy-u. 13.

Preci-
ziós **fogaskerék** gyártás
Štr. Alexandvij 48

* Egyensapka és kalapok készítését, alakítását jutányosan vállalja **Verner kalap-szalón**, Lukács György-u. 41.

* A Tinca (Tenkei) autobusz érkezési és indulási állomása Alexandru (Teleki)-utca és Vitéz-utca sarkán lett megállapítva. Előjegyzések eszközölhetők Kenyeres és Engländer divatárucégnél, Piata Unirii (Szt. László)-tér 1.

Legszebb damaszt asztalneműekben dus választék
Hajnal és Rózsa vászon és női divatruházában

* **Kalapszalonnok figyelmébe!** Gyönyörű szép őszi és téli kalap divatlap érkezett a Hegedüs Hírlapirodába.

Reisinger Arnold mehanikai üzeme
Str. Alexandrii 48

* **Cipészek figyelmébe!** Nagyon szép őszi és téli cipő divatlap érkezett a Hegedüs Hírlap-irodába.

Még e héten megnyilik a

VILÁG ÁRUHÁZ

Piața Unirii (Szt. László-tér) Sas-paleta,

hol alkalmi lesz a nb. vevőközön-
ségnek szövet, szelyem, vászon és
mindenféle mosó árut a legolcsóbb
árban beszerezni.

GRÜNBERGER ÉS VÁRNAI CÉG

Plata Unirii (Szt. László-tér) Sas-palota volt helyiségeiben.

utamból hazatérve a legujabb párisi és bécsi

Modelleket hoztam

Kádár Rózsá

női divat kalapszalon, Str. Vlahuța (Szent János-utca) 3.

* Utazása előtt októberben jön be a Hegedűs Hírlapirodába.

* Autójárat Biharpuszpöskibe, előjegyzés a Hegedűs Hírlapirodában. Személyenként 100 lei.

* Szigorúan csak felnőtteknek. A legszébb szerelmi históriák. Az Eoé könyvbarátok és ingyenek számára 500 kézzel számozott példányban készült. Az őszi könyvpiac utólráhetetlen szenzációja. Ára 150 lei. Kapható a Hegedűs Hírlapirodában.

PAPINI: Krisztus története
ára füzve **360 Lei.**

* Utazik? Előbb jön be a Hegedűs Hírlapirodába és kérjen felvilágosítást utirány és jegyek ára felől.

* Vízum, utazási felvilágosítás és menetjegyek a Hegedűs Hírlapirodában.

* Férfiszabók figyelmébe. Megérkeztek a legujabb férfi divatlapok a Hegedűs Hírlapirodába.

* Szerb vízum 950 lei a Hegedűs Hírlapirodában.

* Felhívás. A belügyminiszter urnak 70797—1925. sz. rendelete értelmében felhívom mind azokat, akiknek a birtokában az alább felsorolt állatok és tárgyak találhatók, hogy azokat a katonai ügyosztálynál (Városháza II. emelet 32. sz. szoba) mindennap d. e. 11 óráig az alább következő sorrendben multhatatlanul jelenteni be. F. évi szept. hó 8—12-ig bezárólag bejelenteni tartoznak 1. ígavonó állataikat (lovak, kancák, öszvérek, ökrök, bivalyok), 2. lószerszámaikat (kerék, rudashám, középsőhám, mellő, lógóshám, kantár, nyereg, nyeregzszerzők és zabla), 3. járműveiket (hintó, kocsi, szekér és bicikli), 4. sima és szeges huzaljaiakat az újvárosi, váralja-velencei, csillagvárosi lakosok, szept. hó 15—19-ig bezárólag az Olasz városrészből, végül szept. hó 21—26-ig bezárólag a hegyközségbeliek. A fentjelzett állatok bejelentése alkalmával a vonatkozó jogszabályok is bemutatandók. Egyben figyelmeztetem az érdekelteket, hogy az összeírás megtörténte után a bejelentések valódiságának megállapítása végett egy bizottság fog házról-házra járni és a mulasztást követők a rekvirálási törvény teljes szigorával fognak sújtani. Oradea-Mere la 4 Sept. 1926. Gh. Selesiu, subseful antistiei orasului.

Nagy őszi vásár kalap és uridivatárunkban LENGYELNÉL

Nyulászor kalapok (a legjobb márkájú) Lei 400—800-ig
Gyapjú és loden kalapok — — — Lei 250—350-ig
Eso kabátok (Gummi) — — — Lei 600—1200-ig
Atmeneti kabátok — — — Lei 2500—3600-ig
Női és férfi bőrcsizmák — — — Lei 300—380-ig
Cérna flor férfi harisnyák (divat minták) 65—120-ig
Vászon zsebkendők — — — Lei 60—90-ig
Pyjama garnitúrák — — — Lei 700-ig
Női boka védő — — — Lei 100-ig

Selyem nyakkendők a legujabb mintákban meglepő olció árban

Raktáron levő kész férfi inget és nadrágot minden elfogadható árban elárulok.

**Zboray és
Dr. Andriská**

Nagyvárad legrégibb szücs és szörme nagyáruházában Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 8 szám alatt

• LEGUJABB •

A Magyar Párt álláspontja a telepések ügyén

Kolozsvárról jelentik: A Népszövetségnek a magyar erdélyi telepések ügyében ismert döntésére vonatkozólag a Magyar Párt egyik vezető embere a következőket mondotta az egyik újságíróknak:

— Ha lényegében nem is örvendhetünk a magunk szempontjából a Népszövetség határozatának, mégis meg kell állapítani, hogy a román kormány némileg engedett merev álláspontjából akkor, amikor bizonyos összeget felajánlott.

— Meg kell állapítanunk, hogy a Párt előbb minden fórumot végig egyezséget teremtsen, de ezeken a megennyt sem ajánlottak fel. Az angol a hétszáz ezer arany frank, amit kár ajánlottak és a Népszövetség megállapításának is kevés volna. A Népszövetséghez betérjesztett memorandumban hangsúlyozta, hogy a már fogantatott sajtótitások is ellenkeznek a békeszerződéssel a Népszövetség a beadvány ez egyáltalán nem foglalkozik.

A világ parlamentjének megnyitása

Genf, szeptember 7. A Népszövetség ma tartotta megnyitó ülését. Rendkívüli az érdeklődés az ötvenhat állam parlamentje iránt. A szokatlan érdeklődés főleg annak szől, hogy a legnagyobb államférfiak adtak a Népszövetség ülése alkalmából egymásnak találkoztak. Angol, olasz és francia delegátusok körében beszéltek, hogy a napokban Genfben lesznek a jogi szakértők, akik Londonban a biztonsági paktum elveit megvitatják s akkor a szövetséges nagyhatalmak jelenlévő külügyminiszterei arról fognak tanácskozni, milyen formában hívják meg Németországot a paktum-tárgyalásokra.

A Mossul-kérdés a Népszövetség támogatás nagyobb vihart, amíg az angol érdekek állanak egymással szembe. Az angol sajtó ellenzi a brit kormány tett szándékát, hogy kész Mezopotámia további huszonöt évre vállalt tiumot. A mandátum meghosszabbításai téren kiszámíthatatlan következményekkel járna s annyira elmérges szönyt Törökországgal, hogy a házikárva. Az angol kormányt elhárít a mezopotámiai petroleumforrások mozgatja.

Damaszkusz veszedelemben forog

London, szeptember 7. A Daily Telegraphnak megerősített Bagdadban Auesida cseletének hírének. A druzok Damaszkuszt is fenyegetik.

Sucida felszabadítására kiküldött csapatokat felkoncolták.

• TŐZSDE •

Bukarest, szeptember 7. (Zárlat.) Devizák. Páris. Hiányzanak. Valuták: Font 970, fr. frank 970, svájci frank 39, lira 795, dinár 335, dollár 201, osztrák 28 háromnegyed, magyar 28 és fél, szokol 603.

Zürich, szeptember 7. (Zárlat.) Berlin 12330, Amsterdam 208,5, Newyork 518 egyenget, London 2513, Páris 2430, Milánó 2075, Prága 1530, Budapest 7260, Belgrád 922 és fél, Bukarest 255, Varsó 92 és fél, Bécs 7305.

Zürich, szeptember 7. (Nyitás.) Berlin 12325, Páris 2425, Newyork 51825, Prága 1535, London 251250, Bukarest 255, Budapest 7260, Bécs 7305.

Budapest, szeptember 7. A budapesti értéktőzsde hétfői záratai: Angol-Magyar 35, Kereskedelmi 995, Első budapesti 142, Köszén 3040, Ganz Dan. 2610, Nasici 1980, Magyar hitel 345, Pesti Hazai 2155, Beocsini 1100, Uríkányi 1080, Ganz Vil. 1320, Államvasút 418, Osztrák Hitel 134, Borsod miskolci 190, Borsodi szén 49500, Fegyver 680, Oia 555, Trósz 241.

Budapest, szeptember 7. A budapesti terménytőzsde záratai: Tiszavidéki buza 370, egyéb 365, rozs 262,5, takarmányárpa 280, sörárpa 360, zab 245, tengeri 275, korpá 180.

A külföldi vasuti jegyeket mi szigorúan a napi kurzuson árusítjuk közli Hálókocsitársaság nagyvárad (Hegedűs Hírlapiroda).

**Fiatalférfy
cipőkereshedőse
felvesz a
Derby cipőgyár
Strada Avram Jancu**

**NAGY SZARAZ, FÖLDSZINTES
GYÁRHELYISÉGEK
KERES
PELIKÁN MILL
BORITEKGYÁR
STRADA CASAPIEI (MÉSZAROS)**

**Szörmeárak nagyválaszték
Hosszu sil bunda 11,000**

szövetek, kabátelmék, belésárak
vásztkabán Leitner Márton R. T.-nél.

Legjobb telefonkészülék villanykörte és
elektronáriumról. Telefont és villanyzere-
ndő fémipari és eszterga-munkát, javítá-
sokat zöld áron vállal Rajz elektro-
technikai Szalárdi-utca 9. Telefon 512.

Legjobb kelengyékét legszebben készít
Szalárdi Sír. Hágdeu (Hármas-u.) 10

Legjobb és legfinomabb kivitelben női és
fiúkat megrendelhetők. „Chic” bór-
Bul. Reg. Rerd. 20. Ezelőtt Calea

Orsi gyakorlatban legjobban bevált,
megkényelmesebb modern öltözkö-
dőkalkalmasabb haskötőket készí Kovács
(Nádasz-telep) pályaudvarral szemben.

és ágynemű vásznak, batiztok dus
Hajnal és Róza cégnél I. Vulcan 1

Elonka zeneiskolájában a beira-
szeptember 1-én megkezdődtek.
Szer 7. Zöldia-utca sarok.

ANDRÁSSY
Szer. Str. Vlahuța (Szent János-utca) No. 6.

szücs
szörme üzletében
guabb divatu szörmek, boék, bundák,
kabátok, méret után a
csöbbsen készülnek

NYILTÉR
ERTEŚITÉS
ettefeim szives tudomására hozom,
üzememet f. évi október hó folya-
Avram Jancu 9. szám alól Str. Petru
er-utca) 1/A szám alá, e célra épített
gbe helyezem át. Az iroda ideiglene-
Str. Avram Jancu (Kossuth-u.) 9. sz.
varban.
STERN MIKLÓS.

sem tisztelt vevőimet, hogy Ladányi
szbeszedő a mai napon kilépett, miért
es novemberben pénz nem vehet fel.
Zauderer Posztóárház.

SPORT
Visszalejődik
Nagyvárad futballisportja

Bihorul 2:0, SzSE—Makkabea 5:0.
Nagyvárad futballisportja veszedelemben
t legjobb csapatnak, a KAC-nak és a
ek a játékjogát felfüggesztette a szó-
dacára annak, hogy a felfüggesztés
bizonyos, maga a tény mégis nagyon
an hatott a két egyesület tagjaira.
et mondhatni, teljesen beszűntették.
kevesebb tréninghiány jellemzi a va-
lútáni mérkőzéseket sem. Sem az
s, sem a Bihorul és Makkabea játéko-
dicsekedhetnek tulzott tréninggel. A
pedig elvesztette teljesen az érdeklő-
ballsport iránt. Addig, amíg a tenisz
versenyeket a nézők ezrei kísérték fi-
l, addig például a vasárnapi mérkőze-
m a Károly-pályán, sem a Rhédey-
nem volt közönség. Félő, hogy ez a
különösen a Károly-pályának a fen-
tája meglehet. Ennek a pályának
különösen számítottak arra, hogy az
vák lesz.

Egyetértés a Bihorullal mérkőzött va-
lútán a Károly-pályán. A két csapat
ketlen és ambició nélküli való volt,
ott a futballisták a tréning teljes hiá-
Egyetértés néha erőre kapott és mégis
telérni 2:0-ás eredményt, az első félidő
lzi II. tizenegyesből lötte.

"OXIDOL" Prof. Dr BABEŞ PREZERVATIV

A Rhédey-kerti pályán a szatmári SE mér-
között a Makkabeával. Durva, nivótlan mérkő-
zés volt és a második félidőben három szat-
márit ki is állított a bíró. Az eredmény 5:0 (2:0)
a szatmáriak javára.

VIDÉKI EREDMÉNYEK:

Szatmár: Kinizsi—Sz. S. E. 9:0 (4:0). Török-
vés ifj.—Barkochba ifj. 5:0 (3:0).
Kolozsvári Victoria—CFR 3:0 (2:0) Haggi-
bor—Husiparosok 5:1 (2:0). KAC—RMS 1:1
(0:0). KKASE—KMTE 3:0 (1:0).
Brassó: Olimpia—CFR 3:1 (2:01). Brasovia
—Coltea 2:1 (1:1).

BUDAPESTI EREDMÉNYEK:

MTK—III. Ker. 7:2 (3:1). FTC—Vasas 3:1
(0:0). NSC—Törökvés 2:2 (1:1). BEAC—VAC
2:2 (1:0). KAC—33 FC 3:0 (2:0).

USZÁS:

Budapesten a Császár-fürdőben folyt le a
Magdeburg—Budapest városközi uszómérkőzés
első napja. A verseny érdekesebb eredményei:
4×66 kétharmad gyorsfűtő I. Magdeburg 2:40
mp., II. Budapest 2:40.2 mp. Holba később indu-
lása miatt elvesztve, 150 yardos batuszó válo-
gató verseny, hogy kit küldenek ki az angol
uszóhajókra. Első Bieskey (Eger) 1:47.6
mp. Bartha 10 méterrel a cél előtt feladta.
VAC—VTE 7:1 (3:0). Bajnoki vízpolómeccs.

ATHLETIKA:

Az MTK nemzetközi versenyen Cator né-
ger atléta francia színekben indulva 753 cmt.
ugrott, második Püspöki MAC 704 cm. 3000 m.
meghívási verseny I. Norland (francia) 9:01.6 mp.
II. Gande (francia) 9:00.4. III. Grosz (MTK.)

Kehrling győzelme az indus világbajnok fő-
lőtt. Budapestról jelenti tudósítónk: A Magya-
ország és India közötti teniszversenyeken teg-
nap szenzációs eredményt ért el Kehrling Béla.
A legkitűnőbb indus teniszszót, Jacobot 6:0,
8:6, 6:1 szettarányba verte. Ez az eredmény
meglepetés, mert tudvalevőleg Kehrling különö-
sen a németországi versenyeken igen nagy in-
diszpozícióval küzdött. A magyar Fittler azon-
ban nem tudott ellenfeleivel szemben helytállá-
ni és az indus Lal 6:1, 6:2, 5:7, 6:0 arányban
verte meg. A négyszettes játszma bizonyítja
azonban, hogy Fittler erős ellenfél volt. A
szombatban abbamaradt Jacob-Lal és Kehrling-
Kelemen között felfebmaradt mérkőzést vasárnap
folytatták, azonban Jacob helyett Fyzee és
Kelemen helyet Kirschmayer állottak ki. Három
szettben 6:4, 6:1, 3:4 volt az eredmény. A mér-
kőzést még folytatják. A Kehrling-Fittler-pár az
indus Fyzee testvérpárt 4:6, 6:1, 6:4, 6:2 és
6:3 arányban győzte le heves és izgalmas já-
ték után.

VASAS—Törökvés. Ma kedden pontosan
fél hat órai kezdettel egy igen élvezetes és
nívós sporteseményben lesz része a váradi
sportközönségnek, ugyanis ekkor kerül eldön-
tésre a Nac, Bihorul és Egyetértés legjobb
vasmunkásaiból összeállított Vasas csapat a
Törökvéssel. Ha figyelembe vesszük a két csap-
pat felállítását és a célt, amelyet e mérkőzés
jöveldelme szolgál, hisszük, hogy e meccs nagy
közönséget fog vonzani. A helyárak mérése-
keltek.

* Hirdetmény. Cubulcut iskolaépítő bizotti-
sága ezennel nyilvános árlejtést hirdet egy épü-
letnek nagyobb átalakítására. Az árlejtés f. évi
szeptember hó 19-én délelőtt 11 órakor fog meg-
tartatni az erkölybúti jegyzői irodában. Az
ajánlatok szinte ide küldendők be. A tervrajz,
munkatervszet, valamint az árverési feltételek
ugyanott megtekinthetők. Cubulcut la 5 Szept.
1925. Gedeon Mihály, építő bizottság elnöke.

Gyári perzsa

tájuak sikerült vétel folytán jutányos árban

STERNBERG, régiségkereskedő, Reg. Ferdinand 14.

Antiszeptikus női betegségek ellen. Nélkülöz-
hetetlen intim női toalettéknél. Kapható minden
gyógyszertárban és drogériában. Főlerakat:
SOC. „OMNIA” BUCUREŞTI

Kerestetik első szörmeeladó

önálló, aki románul ír és beszél, jó
megjelenésű és egy bucaresti szörme-
céget méltóképpen tud képviselni. —
Fényképet és bizonyítványt küldjenek
az ajánlkozók

Annoncen Expedition D. Adania
Bucuresti, Strada Sărinădar 4.

Eladó: Ötszobás magánház nagy udvar és kert-
tel, átadó, 800,000; négy és háromszobás,
fürdőszobás, az egész elfoglalható; Újvárosban négy-
szobás, fürdőszobás magánház, nagy udvarral, átadó;
Str. Oltenia (Csengeri-u.) háromszobás magánház 200,000;
Bul. Reg. Ferd. (Rákóczi-u.) mellett ötszobás magánház
kerttel 650,000; Str. Pasteur (Kórház-u.) három lakásos,
átadó három szoba, fürdőszobával. Házak, telkek, szőlők,
földbirtokok.

Csapó, Str. Szitaroveszky 7.

Galgóczi
magántanfolyam
Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3. III. 22
Telefon: 95-35 József.

Előkészít az összes középiskolai magánvizsgákra,
érettségire stb. : Teljes anyagi felelősség mellett.

Dr Farkas és Dr Bárdos
iroda Nicolae Zeigă (Lukács György)-utca 7. szám.
Kiseb-nagyobb házak, szőlők, ház helyek eladók. —
Üzletheziség átadó. — Egy ház berendezett bode-
gával (biztos megélhetés) sürgősen 380 ezerért. —
Eutorozott szobák és lakások közvetítése. — Túzila
rendelés. — Utazások elintézése. — Megbizó-
tíknak az irodában és az Elite kávéházban egész
nap rendelkezésre.

Rozsda és üszkmentes elsőrendű Székács fele javított
nemesített vetőbuza
kapható míg a készlet tart a Szalárdi gazdaságban.
Állomás Bihar. Mintával és árajánlattal készséggel
szolgál a
VICTORIA magkeresk. r-t.
Oradea-Marc, Gerliczy-palota.

Teavaj
tescheni módra helyben na-
ponta frissen készítve kilőja
Lei 140. Egy csomag Lei 16.
Kapható kizárólag: Fiumel Kévébehozatal cégnél,
Király gyümölcskereskedésében, Stepper cukrászda-
ban (Str. Alexandri — Teleki-utcn) és a készítőnél:
Farkasnál Strada Saguna (Kapucinus-utca) 16. szám.

Délelőtti autójárat
Nagyszalontával.
10 órakor indul az Alexandri (Teleki)-ut-
cáról az autobus Szalontára. — Menetidő
1 óra, díj személyenként 80 lei.
Jegyeket a Hegedűs Hirlapiroda árusít, Telefon 4-58.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egvetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.